

4. Гаврилин Ю.В., Победкин А.В. Модернизация уголовно-процессуальной формы в условиях информационного общества. *Труды Академии управления МВД России*. 2019. № 3 (51). С. 27–38.

5. European ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment. URL: <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>

УДК 343.541.4(043.2)

Сисоєва В.П., к.ю.н.,
Бурякова К.Р., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОБСТАВИНИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ СУСПІЛЬНУ НЕБЕЗПЕКУ РОЗБЕЩЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Соціально-правовий захист дітей є одним з основних показників рівня розвитку суспільства, його цивілізованості та перспективності. Найвищим рівнем охорони громадян є кримінально-правовий захист, який забезпечує можливість застосування найбільш суворих санкцій до осіб, що заподіюють суттєву шкоду фізичному, моральному, а також соціальному розвитку підростаючого покоління.

Розбещення неповнолітніх – це злочин проти статевої недоторканості, що полягає у вчиненні розпусних дій щодо особи, яка не досягла 16-річного віку. Суспільна небезпечність цього злочину полягає в тому, що він спричиняє шкоду нормальному моральному та фізичному становленню неповнолітніх, формує аморальні погляди у дитини.

Злочини, які порушують статево недоторканність та нормальний статевий розвиток дитини та підлітка, особливо небезпечні. Ця небезпека зростає тому, що неповнолітні, а особливо малолітні, беззахисні проти статевих посягань. Вони можуть, навіть, не розуміти значення вчинюваних з ними дій. Тому особливо важливо охороняти права неповнолітніх, які все більше потерпають від сексуальної експлуатації [1, с. 146].

Обставини, які визначають суспільну небезпеку статевих злочинів, зокрема, розбещення неповнолітніх, досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких варто виділити Ю.В. Александрова, А.О. Джужу, О.М. Джужу, Т.Д. Лисько, О.О. Світличного та ін. Так, наприклад, О.О. Світличний, позначаючи суспільну небезпеку розбещення неповнолітніх, вважає, що насамперед слід виходити із брутального поправання такими діями конституційного права на особисту недоторканність людини та громадянина. Не торкаючись проблеми визначення безпосереднього об'єкту розбещення

неповнолітніх, можна зазначити, що в основному у цій якості визначають статево недоторканність та нормальний фізичний та психічний розвиток неповнолітніх [2, с. 139].

Крім того, іншою складовою суспільної небезпеки розбещення неповнолітніх вважається його безпосереднє спрямування на найбільш вразливу версту населення – дітей. Варто погодитися з думкою А.О. Джужи стосовно того, що особи, які в дитинстві зазнали жорстокого ставлення та сексуального насильства, підсвідомо прагнуть відтворити такий життєвий досвід у дорослому житті, оскільки не знають іншої моделі поведінки. Наслідками насильства є схильність до наслідування, тобто адитивної, девіантної, делінквентної та асоціальної поведінки [3, с. 180]. Вразливість цієї категорії потерпілих осіб полягає у несформованості психічного та психофізіологічного розвитку, у незнанні того, як себе захистити та запобігти вчиненню злочинних дій відносно себе. Не дарма законодавцем виділено серед обставин, які обтяжують покарання, вчинення злочину щодо малолітньої особи або у присутності дитини [4].

Крім того, ще однією обставиною, яка розкриває суспільну небезпеку розбещення неповнолітніх, є те, що ці злочини торкаються інтимності, певної таємності для широкого кола оточуючих людей, у тому числі й близьких родичів, статевої сторони життя неповнолітньої особи. Сором'язливість, таємничість статевого питання певною мірою лягає й на дорослих осіб, насамперед батьків та матерів дітей [2, с. 140].

Наслідками розбещення неповнолітніх є не лише формування певних асоціальних форм поведінки у таких осіб у майбутньому. Діти, які стали жертвами цього злочину, як правило, мають специфічні психічні риси, однією із особливостей яких є амбівалентність (так званий стан «і люблю, і ненавиджу»). Крім того, у подальшому це може призвести до сплутаності почуттів та втягнення в залежні відносини.

Підсумовуючи, зауважимо, що розбещення неповнолітніх є особливо небезпечним злочином, який посягає на нормальний статевий розвиток неповнолітніх, формування у них суспільно прийнятних, природних форм статевого відносин. Зважаючи на те, що це є завжди діями фізичної особи, які явно суперечать стандартам статевої моралі, які властиві конкретному соціуму протягом конкретного історичного періоду його розвитку, варто звернути увагу на те, що їхня специфіка полягає в тому, що розпусні дії не повинні допускати контакт із неповнолітньою особою. Будь-який контакт слід розцінювати або як статеві зносини, або як дії сексуального характеру. Однак, не дивлячись на це, такі злочини призводять до глибоких душевних травм у потерпілих осіб, штовхають їх до аморального способу життя та асоціальної поведінки у майбутньому.

Література

1. Науково-практичний коментар кримінального кодексу України / М.І. Мельник, М.І. Хавронюк. Київ: Юридична думка, 2003. 956 с.
2. Світличний О.О. Обставини, що визначають суспільну небезпеку розбещення неповнолітніх. *Публічне право*. 2017. № 2 (26). С. 138-146.
3. Джужа А.О. Віктимологічне запобігання сексуальному насильству щодо дитини. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 4 (101). С. 179-188.
4. Кримінальний кодекс України: Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 10.04.2020).

УДК 347.77(043.2)

Станкевич Ю.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТУ КРИМІНАЛЬНО КАРАНИХ ДІЯНЬ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Дієвість правових приписів у юриспруденції як один із показових факторів розвитку правової держави та громадянського суспільства, по суті, можна віднести до цілей розбудови функціонуючої системи захисту прав і свобод людини у відповідних правовідносинах.

Ефективне здійснення людиною своїх прав і свобод, серед яких місце займає право на творчість, результати якої захищаються державою, є запорукою стабільного правового економічного розвитку країни.

Реалії свідчать, що власність виходить за межі традиційних речових відносин і частково трансформується в інші майнові відносини, в нематеріальні сфери - у фінансові капітали, акції, бездокументарні цінні папери, записи в реєстрах акціонерів, у високотехнологічні сфери (технології мобільного зв'язку, електронні гроші в системі безготівкових розрахунків), у тому числі пов'язані з використанням Інтернету (Інтернет-речі, Інтернет-гроші, Інтернет-сайти, програмне забезпечення), в електронні технології (електронна комерція), в царину майнових прав, інформацію та ін. Нові сфери майнових відносин здатні приносити доходи, які перевищують прибуток від операцій з традиційними матеріальними речами. Дані тенденції, безсумнівно, враховує і злочинне середовище, що тягне за собою зміну кримінальної ситуації у сфері майнових відносин [1, с. 182-185].

У свою чергу, закон про кримінальну відповідальність щодо охорони власності повинен враховувати сучасні обставини і бути спрямованим не лише на злочини проти матеріальних благ, речей, що традиційно вважаються предметом злочинних посягань на власність, розкрадань, але і на забезпечення кримінально-правової охорони таких видів майна, в тому